

Szent Márton püspök igaz, szent példája

Szent Márton püspök, a nyugati kereszténység kiemelkedő alakja. Egyesek egyenesen tizenharmadik apostolként, mások a különleges erejű segítő szentek között tartják számon. Erősödik az a felismerés, hogy a nyugati keresztény állam, és királyság eszmei gyökerét meghatározó példajaként, hatalmas erejű patrónusaként tekintünk Szent Márton püspökre. Már a kezdetektől úgy tekintettek rá, mint első nem vértanú szentre, aki nem a hitéért mártírhalált szenvedőként nyerte el az örök üdvösséget, hanem aki hosszú, küzdelmes, egészen Istennek átadott élete tanúságaként, már életében szentség hírében járt. Szent Márton élete számunkra azt a bizonyosságot szolgálja, hogy Jézus tanítása igaz, példája minden ember számára követhető. Jézussal és Jézusban az élet minden nehézsége a Szentlélek erejébe vetett hittel legyőzhető; a Jézus által élénk kitűzött keskeny út járható! De csak Jézussal járható!

Szent Márton imádságos, Istennek átadott hosszú életében, annak eredményeként, Isten kegyelméből birtokolta a Szentlélek ajándékait, munkája során, megcáfolhatatlan módon láthatóvá váltak és felragyogtak a Szentlélek gyümölcsei, kinyilvánítást nyertek Isten csodái, a Szent életpéldáján átragyog az Istennek teremtményei iránt érzett, áldozata által bizonyított, megváltó szeretete.

Márton püspök történetét ifjabb tisztelője és kortársa, Sulpicius Severus foglalta írásba, mely első része már Márton életében megjelent. A későbbiek során több részlettel kiegészített mű, oly népszerűvé vált, oly buzgón másolták, hogy a Római Birodalom minden zugába eljutott. Ez az életrajz alapozta meg Márton püspök máig tartó ismertségét, annak ellenére, hogy Európa egyre inkább elvesztette hitét.

A hosszú, változatos életrajzból rengeteg tanulságot vonhatunk le magunk számára. Ha csak egyet ragadunk is ki Márton cselekedeteiből, az is teljes értékű tanításként szolgál részünkre. Vegyük a köpenymegosztás történetét. Ezt néha talán már túl meguntnak, általánosnak, teljesen kilúgozotttnak tartjuk, amiről már semmi új következtetést sem tudunk levonni. Ha időt szánunk a történetre, és hittel tekintünk rá, eljuthatunk a második szintre, ami még eléggé közismert. Később, egy harmadik szintet is felfedezhetünk, sőt számunkra, magyarok számára még egy negyedik szint is feldereng.

Vegyük az első szintet; Amiens városkapuja előtt egy mezítelen koldus didereg a téli hidegben. Márton, a katona, lovascsapatával elvonul a koldus mellett, és megáll. Mivel nincs pénze, feleslege, amiből adhat, a sajátját adja; köpenyét kardjával kettészeli, egyiket a koldusnak adja, másikat megcsúfítva, megcsönkítva, ismét vállára veszi. Ezt a darabot nem adhatta oda, mert a kor szokása szerint katonai felszerelésének felét a császár, másik felét saját maga pénzéből kellett biztosítania. Márton, csak a maga részét adhatta oda a koldusnak, így mégis mindenét oda adta.

A második szintet is több középkori festményen megcsodálhattuk. Általában az Amiens-i jelenet egy sarkában láthatjuk Jézust az angyalok társaságában, amint nekik mutatja a fél köpenyt, amit magától Mártontól, a hittanulótól kapott. A tanulság itt; amit egy valakinek adunk, azt magának Jézusnak, Istennek adjuk, mert a rászorulóban Isten teremtményét, sőt Isten képését látjuk.

A harmadik szint, már alig ismert, ezért bővebb kifejtésre szorul. Ravennában 504-ben építettek egy templomot, melyet Szent Mártonnak szenteltek, és ma Sant' Apollinare Nuovo bazilika néven ismerünk. A belsőt korabeli hatalmas mozaiksor díszíti. A jobb oldalon az

angyalok között trónoló Krisztushoz 26 fehér köntöst viselő mártír vonul. A menetet Szent Márton vezeti, akinek köntöse színe megegyezik Krisztus bíbor köntösével. Ez a kép azt magyarázza számunkra, hogy a koldusnak adott köpenydarabot igazán maga Jézus kapta, és cserébe Jézus, a saját maga, immár teljes köpenyét, megsokszorozva Mártonnak adta vissza. Márton ezáltal Jézusi közösségbe emelkedett.

Mindent Istentől, teremtőnkől kaptunk! Minden ember más, személyes, isteni teremtmény, ezért a kapott javaknak mértéke és fajtája más, és más, éppen annyi, ami az egyéni üdvösségünkhöz elégséges, és amennyit be tudunk fogadni. Ezek a javak nem csupán anyagiak, hanem szellemi, jellembeli tulajdonságok, a Szentlélek ajándékai, hajlandóság arra, hogy a Szentlélek gyümölcseit megteremjünk. Akkor bánunk bölcsen az Istentől kapott ajándékainkkal, javainkkal, ha azokat Isten szándéka szerint használjuk, embertársaink javára, így azokat személyes szeretetünkkel felajánlva magának Istennek adjuk vissza. Válaszként Isten e javakat megszentelve, megsokasítva, új minőségként újra és újra visszaadja nekünk, további felhasználásra. Minél inkább buzgólkodunk javaink megosztásán, annál többet kapunk vissza Istentől. Ily módon Isten személyes munkatársaivá válunk, részesei teremtő művének. Isten a saját köntösébe öltöztet, részesít saját istenségében. Így válik valósággá a szőlőtő és szőlővessző tanítás, a felajánlás „Őáltala, Ővele, és Őbenne” szavai; Immár Istenben élünk, mozgunk, vele egységben vagyunk!

A negyedik szint nekünk, magyaroknak szóló üzenet. Bizonyosan más népeknek is szól, de ha értjük, saját küldetésünket olvassuk ki belőle, mint ahogy Isten minden népnek szánt saját küldetést. A Magyar Egyház, a Magyar Állam, illetve Királyság születésénél Szent Márton is személyesen bábáskodott. István király, személyes vallomása szerint már kora gyermekkorában megismerte Márton püspök segítségét. Géza fejedelem halála után a hatalomra törő Koppány ellen indított csata előtt István, Szent Márton pártfogását kéri közfogadalomban, és az édesapja által alapított Szent Márton Pannonhalmi apátságának ajánlja Koppány birtokai után járó tizedet. A csatába Szűzanya, Szent Márton és Szent György képét viselő zászlók alatt vonul. István az első nyugati keresztény királyi dinasztiák, a Merovingok és Karolingok királyság eszményét veszi át, akik Szent Márton püspökben királyságuk különleges védelmezőjét tisztelték. István király előterjesztését a Magyar Egyház alapításáról a pápai zsinat 1001-ben az előbb említett ravennai, egykori Szent Márton templomban fogadják el. Az 1092-es Szabolcsi Zsinaton törvénybe foglalják Szent Márton országvédőszeni címét.

Számunkra, a harmadik szinten vázolt körforgás; - Mindent Istentől kapunk, mások javára, így azt magának Istennek adjuk vissza, akitől azt megszentelve, már magasabb minőségben, megsokasítva visszakapjuk, – más, közreműködő személyekkel bővül.

Szent István, az országát, - amelyet képeinken a Szent Korona jelképez – a Boldogságos Szűz Máriának, Nagyasszonyunknak, a Boldogasszonynak ajánlja, amit Ő elfogad, és saját tulajdonának tekint. Ez a korona, az országot, mely nem csak a fizikai határokat, hanem az azon belül mindenkor élő összes népeket, természeti- és anyagi javakat képviseli. Első, országalapító királyunk, a magától Istentől kapott, Szent Márton segítségével kormányzott országát, Égi Királynőnknek adta és adja vissza szüntelen, amit Ő Szent Fiának és az Atyának ajánl. Csak rajtunk, kis maradékon múlik, hogy az Atya által megáldott, megszentelt számunkra felajánlott újabb, visszajuttatott ajándékokat akarjuk-e, képesek vagyunk-e, újra befogadni, gazdagítani, szeretettel átszöve tovább adni.

Első hallásra ez képtelenségnek tűnhet, de ha végiggondolom a dolgot, szinte beleborzongat a felismerés: Isten személyes akaratából születtem a világra. Nem véletlen, hogy magyar vagyok, hogy ebben a korban kaptam a feladatot. Szabad döntésem van, hogy elutasítsam, vagy elfogadjam. Ha megfutamodom és nem vállalom, Isten mást bíz meg velem, mert az Ő tervének megvalósulását senki sem gátolhatja!

Segíts, kérlek Istenem, hogy rád hagyatkozva, beléd kapaszkodva, mindenemet átadva,
szolgáljalak itt, ahová küldtél, magamért, enyéimért, népedért!

Szávai Tamás